

27 Když šel Ježíš odtamtud dál, šli za ním dva slepci a křičeli: „Smiluj se nad námi, Synu Davidův!“ 28 A když vešel do domu, přistoupili ti slepci k němu. Ježíš jim řekl: „Věříte, že to mohu učinit?“ Odpověděli mu: „Ano, Pane.“ 29 Tu se dotkl jejich očí a řekl: „Podle vaší víry se vám staň.“ 30 A otevřely se jim oči.“ (Matoušovo evangelium 9:27-30)

„Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen.“ (Dopis Římanům 10:9)

Úskalí osudu

Co říkáš, to se jistě stane! Radši to nevyslovuj! Nepřivolávej to na sebe. Tak a nějak podobně se míchá magie slov, která předpokládá, že je tu nějaká moc, která hlídá naše ústa a stačí uklouznout, vyřknout klíčové slovo - a je tu neštěstí. Víte o čem mluvím?

Jiní zase naprosto vylučují, že by naše řeč měla nějakou souvislost se životem. Vesele se rouhají, vyřknou cokoli, plácají svá slova, jak jim to vyjde. Že říkali včera tohle?! No co, dneska říkám něco jiného! Jeden politik říkává: „Jen idiot nemění názory...“ Idiot je nepoučený a neznalý člověk.

Není to tak a ani tak. Není to tak úplně. Na slovech záleží a dnes si ukážeme jak. A to, co dolehne našemu sluchu nesmíme přeceňovat. A řekneme si proč.

Přečtu Vám k tomu několik slov z knihy Numeri, ze čtvrté knihy Mojžíšovy, ze 14. kapitoly. Ale nejdříve je uvedu. Izrael je pár měsíců na cestě z otroctví v Egyptě, ale po pravdě řečeno, ta jejich cesta, to je jeden stres za druhým. Už by si potřebovali odpočinout. Dojdou na místo, kterému říkají Kádeš. To je práh zaslíbené země. A odtud do vytoužených krajin bylo vysláno dvanáct izraelských zvědů na průzkum.¹ Našli krásnou zemi, kterou naneštěstí obývali nebezpeční lidé. Deset zvědů představilo zemi jako kanibalskou, prý požívá své obyvatele. Bydlí v ní muži obrovité postavy a těm deseti se zdálo, že oni jsou nepatrní jako kobylinky. Zhaněli vytouženou zemi pomluvami. Tato většina rozvědčků prohlásila vstup do země zaslíbené za naprosto nemožný, nebezpečný a riskantní. Jen dva muži ze dvanácti byli pro to, aby se Izrael s důvěrou v Boží pomoc zvedl a pokusil se vstoupit do slíbené země. Káleb, jeden z nich, řekl rozhodně za sebe i svého kolegu Jozuu: „Vzhůru! Pojďme! Obsadíme tu zemi a jistě se jí zmocníme.“ (Numeri 13:30)

A teď to čtení: „Celá pospolitost se pozdvihla; dali se do křiku a lid tu noc proplakal. Všichni Izraelci reptali proti Mojžíšovi a Áronovi a celá pospolitost jim vyčítala: „Kéž bychom byli zemřeli v egyptské zemi nebo na této poušti! Kéž bychom zemřeli! Proč nás Hospodin přivedl do této země? Abychom padli mečem? Aby se naše ženy a děti staly kořistí? Nebude pro nás lépe vrátit se do Egypta?“ I řekli si vespolek: „Ustanovme si náčelníka a vraťme se do Egypta!“ (Numeri 14:1-4)

Představte si, že se pár měsíců vláčíte po Sinajském poloostrově a zažijete hrůzné okamžiky. Samozřejmě i nějaké divy, ale spíše vás ohrožuje nebezpečí od vlastních, protože občas na vás vyběhnou s meči a pobíjejí všechny kolem jako pod Sinajem po tom drobném nedorozumění se zlatým teletem. Kdykoliv může přijít nějaký výpad také od nervózního Boha, který chce věrnost. A taky jste ohroženi cizinci. Musíte válčit s Amálekovci. Dobře, nakonec projdete, zvítězíte, najdete se a také se napijete. Ale jste k smrti unaveni a zemi zaslíbenou si představujete jako slíbenou dovolenou. Konečně skutečný odpočinek, klid a žádné nebezpečí! A najednou jsou před vámi zase nečekané obtíže, nic nedostáváte zadarmo, nikdo nebere ohled na vaše síly. Tak nějak se mohly cítit zástupy Izraelitů. A únava se mohla přelít do pocitů méněcennosti, strachu a zoufalství.

Připomíná mi to léta po listopadu 1989. Po všech hrůzách jsme si mysleli, že to teď skutečně půjde hladce. A čekaly na nás těžkosti, které dusily naši víru v dobro. A jsou lidé, kteří dnes chtějí dosáhnout dobro pro sebe samého a vlastně pro všechny s nějakými extrémními názory. Hlavně rychle a bez bolesti.

Izraelité prostě končili s Mojžíšem a Áronem, chtěli jiné vůdce. O Hospodinu už radši ani nemluvili a opakovaně se vyjadřovali o své ochotě zemřít: „Kéž bychom byli zemřeli v egyptské zemi nebo

¹ Není tu náhodná podobnost k pozdějším dvanácti učedníkům.

na této poušti! Kéž bychom zemřeli!“ Důležitá je ta konečnost, to bezmezné, smrtelné zklamání. Prázdnota bez budoucnosti.

Jakkoli tomu lze rozumět, nelze se s tím spokojit. Jde to i jinak. Třeba takový zmučený Jób. Tomu z úst létají velmi silné výrazy. To on říká na první pohled podobně těm Izraelitům: „**Bože, děšíš mě skrze sny a přepadáš mě viděními, že bych spíše volil zardoušení, spíše smrt než kruté trápení. Život se mi zprotivil, nechci žít věčně, už mě nech, mé dny jsou pouhý vánek.**“ (7:14-16) Ale teď ten rozdíl. Jób ani náhodou nemá v úmyslu skoncovat s Bohem - chce s ním stát před soudem. Nezavádí se ani svých domnělých přátel, kteří jej svými řečmi spíše mučí, než by mu pomohli. A nekončí ani sám se sebou, odmítne sebevraždu, kterou mu radí jeho vlastní žena.

Máme v české literatuře rebela Ivana Martina Jirouse, který mluví hrubě a sprostě. A přesto je v něm touha po Bohu. To nelze přeslechnout. Nepokoušel Jób osud, když chtěl před Bohem umřít? A nepokoušeli mnozí další otcové Staré smlouvy a nakonec i hrubián Jirous osud, když se vzpírali a útočili na Boha? Těžko tomu věřit, ale nepokoušeli.² Pán Bůh na jejich slova neodpovídal: „**Podle vaší víry se vám staň.**“

Jistě nesrazí nikoho ani dnes, když bude v bolesti volat podobně rouhačsky... A naší úlohou není lidi kolem umlčovat, skákat jim do řeči a pověřivě je varovat na osudová slova. My máme lidem pozorně naslouchat, ptát se jich a sdílet jejich skrytou touhu po spáse. A nakonec - jejich víru potvrdovat, jak to udělal Ježíš v evangeliu.

A když není Pán Bůh na slovíčka, tak na čem mu vlastně záleží? „Až dodnes jsme chápali náboženství jako slovní úlohu,“ říkáte. Co a jak vyjádřit, jak najít vhodná slova s nápovědou modlitebních knížek. Tak na čem vlastně záleží? Na lidském srdci. Vraťme se se zase k Izraelitům v Kádeši. Po všech divech a znameních, které na cestě záchrany prožívali, s Bohem ve svých životech, ve svém srdci skoncovali. Už dost! A na to Hospodin odpovídal:

Zase budu chvíli číst: „**Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi: „Jak dlouho mám snášet tuto zlou pospolitost, která proti mně stále reptá? Slyšel jsem reptání Izraelců, jak proti mně reptají. Vyříd' jim: Jakože jsem živ, je výrok Hospodinův, naložím s vámi tak, jak jste si o to říkali. Na této poušti padnou vaše mrtvá těla, vás všech povolanych do služby, kolik je vás všech od dvaceti let výše, kdo jste proti mně reptali. Věru že nevezdete do země kromě Káleba, syna Jefunova, a Jozua, syna Núnova...**“ (Numeri 14:26-30)

Ne, nepřeslechli jste. Pán Bůh vzkazuje Izraelitům: „**Jakože jsem živ, je výrok Hospodinův, naložím s vámi tak, jak jste si o to říkali.**“ Takže přece jenom záleží na našich slovech? Co jste nám tu celou tu dobu vykládal?

Ano. Záleží na slovech a na postoji srdce. Záleží na tom, když chceš skoncovat s Bohem, záleží na tom, když voláš s davem na Piláta „Ukřižuj!“ a chceš to tak! Ač víš, že je to zlá volba, přesto si to přeješ.

Ale záleží taky na tom, zda voláš - byť rouhavě - a žádáš si alespoň trochu Boží pozornosti. A Pán Bůh se smilovává. Nebyli to jen ti dva slepci, které jsme měli v evangelijském čtení. Nejen oni slyšeli: „**Podle vaší víry se vám staň.**“, ale byl to i setník, který prosil za svého sluhu. (Matoušovo evangelium 8:13) a dokonce pohanská žena, která prosila naléhavě za svou dceru (Matoušovo evangelium 15:28)

Volali: „**Kdybychom jen zemřeli v egyptské zemi! Když už, tak zemřít v pustině**“ jak je v původním znění. „**Určitě ne v boji, v zápasech o nové uspořádání, určitě ne při práci o jiné zítřky.**“ Proto, jen děti těch, kteří se vzepřeli Bohu, vejdou do země zaslíbené. A s nimi Jozue a Kaleb. Ti doprovází

² Máme v naší literatuře jednoho špičkového rouhače. Ivan Martin Jirous. Nikdo není povolán vyvyšovat jeho život a nebo jej zavrhnout. Je dobře mu naslouchat. Vyšla mu kniha v nakladatelství Biblion (2021) s názvem Magorské modlitby. V ní zmiňuje Magorova dcera Františka tátův styl psaní: „Cesta k (této) tiché kráse u něho ale probíhala přes bouřící běs. A klid jeho nejlepších textů, v nichž se slova téměř dotýkají věčnosti, je nesen silou těchto běsů. Satelit se také na oběžnou dráhu Země nedostane bez řvoucích motorů.“ (Jana M. Bauerová – Františka Jirousová: Mága, 2018)

umírající Izrael čtyřicet let po nevelké poušti. To je třeba opakovat kněžím, kteří se litují, že musí doprovázet nepočítelné. Jozue a Káleb pohřbívali Izrael, ale neztratili horizont odpočinutí.

Ptáte se: A vy poznáte a dokážete rozlišit, kdy se rouhám s touhou po Bohu a kdy s ním chci skončit? Nepoznám, do lidského srdce nevidím. Já vás nemám soudit. Já vám mám pomáhat věřit, že vaše - byť neotesané a někdy nevhodné volání - dojde Božího sluchu. Mám vás podírat, když chcete se vším skončit. Mám vám pomáhat se rozhodovat a mám vás doprovázet, abyste z celého srdce věřili, že Bůh vaše zoufalá volání nepřeslechne. Jak to napsal Pavel římským křesťanům: „**Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen.**“ (Dopis Římanům 10:9) Tak to je! Amen

- - -

Ty, který jsi stvořil vrata a závory,
Ty, který jsi dopustil, aby se zeměplazi rozlezli po všech končinách země,
vzpamatuj se, Pane můj!
Ty, ke kterému se rouhám, ozbrojen jenom korouhví chřestící ve větru
červenou s černým kalichem nebo kohoutem, Alelujá!
Vzpamatuj mne, Pane Můj.
Ještě jednou rozevři moře, Pane!

(Ivan Martin Jirous)